

بسمه تعالی

شرکت‌های مادر تخصصی، ساتبا، مؤسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی

در اجرای بند (۳) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری و بر اساس مصوبه شماره ۱۴۹۶۳۰/ت/۵۸۰۷۵ هـ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۸ هیئت محترم وزیران، به پیوست «دستورالعمل نحوه پرداخت فوق‌العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف» جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

این دستورالعمل جایگزین بند ۵-۵ دستورالعمل اجرایی فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری در صنعت آب و برق می‌گردد.

رضا اردکانیان
رئیس

دستور العمل

نحوه پرداخت فوق العاده سختی کار و

کار در محیط‌های غیرمتعارف

(موضوع بند (۳) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری)

معاونت تحقیقات و منابع انسانی

دفتر توسعه منابع انسانی

شماره سند: ۵۳۰/۳۴/۱۴۰۰	نظام پرداخت حقوق و مزایا
تاریخ صدور: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸	
شماره تجدیدنظر:	دستورالعمل نحوه پرداخت فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف
تاریخ تجدیدنظر:	

نظام پرداخت حقوق و مزایا
دستورالعمل نحوه پرداخت فوق العاده سختی کار
و کار در محیط‌های غیرمتعارف
(موضوع بند (۳) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری)

مقام تصویب کننده: وزیر نیرو

دریافت کنندگان سند جهت اجرا:

- معاونت‌های حوزه ستادی وزارت نیرو
- مراکز و دفاتر مستقل حوزه ستادی
- سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
- شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های تابعه (دولتی)
- مؤسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی وزارت نیرو
- دفتر توسعه منابع انسانی
- دفتر توسعه مدیریت و تحول اداری
- دفتر فناوری اطلاعات و آمار

اسناد مرتبط:

- قانون مدیریت خدمات کشوری، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های اجرایی مرتبط با آن
- بخشنامه عنوانین، ترکیب و شرح وظایف کمیته‌های تخصصی مرتبط با مسائل مدیریتی و اداری به شماره ۲۰۰/۹۳/۱۳۴۷۲ مورخ ۹۳/۱۰/۷ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و بخشنامه شماره ۵۰/۱۰۰/۹۳/۴۷۵۳۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۶ وزارت نیرو
- تصویب نامه شماره ۱۴۹۶۳۰/ت/۵۸۰۷۵ هـ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۸ هیئت وزیران
- دادنامه شماره ۸۵۱۰۸۵۱/۹۹۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۰۸۵۱ مورخ ۱۳۹۹/۷/۸ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۱	۱- هدف
۱	۲- محدوده اجرا
۱	۳- مسئولیت‌ها
۲	۴- اصول و ساختار
۲	۵- دستور انجام کار
۵	۶- بازنگری
۶	۷- کنترل سند

شماره سند: ۱۴۰۰/۳۴/۵۳۰	نظام پرداخت حقوق و مزایا
تاریخ صدور: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸	
شماره تجدیدنظر:	دستورالعمل نحوه پرداخت فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف
تاریخ تجدیدنظر:	

مقدمه:

براساس بند (۳) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری و در اجرای تصویب‌نامه شماره ۱۴۹۶۳۰/ت/۵۸۰۷۵-هـ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۸ هیئت وزیران و به منظور بهره‌مندی کارکنان از فوق‌العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف، این دستورالعمل تدوین شده است.

۱- هدف:

- ۱-۱- ایجاد محیط کار مناسب و ارتقای شرایط بهداشتی و ایمنی برای متصدیان مشاغل
- ۱-۲- جبران خدمات متصدیان مشاغلی که علی‌رغم رعایت اصول بهداشتی و ایمنی در هنگام انجام وظایف و مسئولیت‌های محوله در معرض آسیب‌های روحی و جسمی قرار می‌گیرند
- ۱-۳- تعیین عوامل فوق‌العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف و اهمیت آنها

۲- محدوده اجرا

- ۲-۱- حوزه ستادی وزارت نیرو
- ۲-۲- سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
- ۲-۳- شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های تابعه (دولتی)
- ۲-۴- مؤسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی وزارت نیرو

۳- مسئولیت‌ها

- ۳-۱- مسئولیت اجرا در حوزه ستادی وزارت نیرو برعهده معاون حقوقی، پشتیبانی و مجلس وزارت نیرو می‌باشد.
- ۳-۲- مسئولیت اجرا در شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های تابعه (دولتی) برعهده مدیرعامل و در ساتبا، مؤسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی وزارت نیرو برعهده رؤسای مربوطه می‌باشد.
- ۳-۳- مسئولیت نظارت بر حسن اجرا در شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های تابعه (دولتی) زیرمجموعه، برعهده مدیران عامل شرکت‌های مادر تخصصی مربوطه می‌باشد.
- ۳-۴- مسئولیت نظارت عالی بر حسن اجرای این دستورالعمل برعهده معاون تحقیقات و منابع انسانی وزارت نیرو می‌باشد.

شماره سند: ۱۴۰۰/۳۴/۵۳۰	نظام پرداخت حقوق و مزایا
تاریخ صدور: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸	
شماره تجدیدنظر:	دستورالعمل نحوه پرداخت فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف
تاریخ تجدیدنظر:	

۴- اصول و ساختار:

ساختار این دستورالعمل کمیسیون راهبری توسعه مدیریت حوزه ستادی وزارت نیرو و شرکت‌های مادر تخصصی و کمیته‌های سرمایه انسانی ذیربط می‌باشد که براساس بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۳/۱۳۴۷۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۷ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و بخشنامه شماره ۹۳/۴۷۵۳۰/۵۰/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۶ وزارت نیرو و اصلاحات بعدی آن تشکیل شده‌اند.

۵- دستور انجام کار:

۵-۱- حوزه ستادی، ساتبا، شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های تابعه (دولتی) و موسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی مکلفند شرایط بهداشتی و ایمنی لازم را جهت ایجاد محیط مناسب کار برای متصدیان مشاغل این دستورالعمل فراهم آورده و بدو نسبت به ارایه آموزش‌های ضروری در مورد انجام وظایف محوله و استفاده از ابزار و تجهیزات لازم اقدام نمایند.

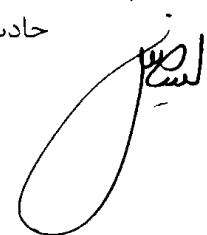
۵-۲- فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف به متصدیان مشاغلی تعلق می‌گیرد که با وجود رعایت شرایط بهداشتی و ایمنی لازم و ارایه آموزش‌های ضروری، شاغل در هنگام انجام وظایف و مسئولیت‌های محوله در معرض آسیب‌های روحی و جسمی قرار می‌گیرد.

۵-۳- فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف با توجه به حالات و موقعیت‌هایی که به لحاظ طبیعت، ماهیت و ذات مشاغل و انجام کار در شرایط مذکور انجام کار را با دشواری نسبی همراه می‌سازد و شاغل در انجام وظایف شغل با یک یا چند عامل مندرج در عوامل بند (۳) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری و نظایر آن بطور مستمر و یا متناوب مواجه می‌باشد، متناسب با ضریب و درجه آنها تعیین می‌گردد و قابل پرداخت است.

۵-۴- عوامل فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیر متعارف:

۵-۴-۱- خطرهای ناشی از کار: حوادث و خطراتی که علی‌رغم پیش‌بینی‌های احتیاطی، شاغل در انجام وظایف با آن روبرو می‌باشد.

۵-۴-۲- فشارهای روحی و عصبی: این عامل، مربوط به بیماری‌هایی می‌باشد که بر اثر سروکار داشتن با مراجعین زیاد و یا بروز درگیری‌های لفظی و یا تأثیرات منفی ناشی از مسئولیت کار و نظایر آن با توجه به طبیعت کار برای شاغل حادث می‌گردد.

شماره سند: ۱۴۰۰/۳۴/۵۳۰	نظام پرداخت حقوق و مزایا
تاریخ صدور: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸	
شماره تجدیدنظر:	دستورالعمل نحوه پرداخت فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف
تاریخ تجدیدنظر:	

۳-۴-۵- سر و صدا و ارتعاش و کار با رایانه: سر و صدا و ارتعاشاتی که شاغل در انجام وظایف شغل به جهت سروکار داشتن با رایانه، ماشین‌آلات و سایر تجهیزات مرتبط با کار با آن مواجه می‌گردد و در بلندمدت سبب بروز بیماری‌ها و ناهنجاری‌های جسمی، حرکتی، عصبی، روانی و... می‌شود.

۴-۴-۵- آلودگی محیط کار: وجود دود، گاز، بخار در محل کار و همچنین آلوده بودن محیط به لحاظ وجود عامل بیماری‌زای سمی و موارد نظیر آن.

۵-۴-۵- فشارهای جسمانی: بیماری‌های جسمانی ناشی از خم و راست شدن مکرر، نشستن یا ایستادن مداوم، حمل اجسام سنگین و سایر ناراحتی‌های جسمانی از قبیل ابتلا به بیماری‌های مختلف و از دست دادن قوای سمعی و بصری که بر اثر کار ایجاد می‌گردد.

۶-۴-۵- گرما، سرما و رطوبت: گرما و سرمای ناشی از کار در فضای آزاد و یا محیط گرم و یا سرد که به لحاظ ماهیت شغل وجود دارد. بدی آب و هوای منطقه در این عامل منظور نمی‌باشد. رطوبت محل کار به علت جریان داشتن آب و یا کار با ماشین‌آلاتی که محیط کار را به طور غیرمتعارف مرطوب می‌سازد.

۷-۴-۵- تنهایی غیرمتعارف و کار در فضای مسدود: انجام کارهایی که مستلزم تنهایی غیرمعمول است و شاغل به لحاظ طبیعت کار، در فضای مسدود نظیر اتاق‌ها و جاهای تنگ و یا دور از سایر همکاران انجام وظیفه می‌نماید.

۸-۴-۵- کار با مواد شیمیایی

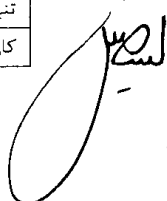
۵-۵- ضریب عوامل ارزیابی فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف:

به منظور محاسبه امتیاز فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف براساس وزن و میزان تأثیر سوء این عوامل بر سلامتی روحی و جسمی شاغلین و میزان سختی انجام شغل، ضرایب مربوط به عوامل ارزیابی فوق العاده سختی کار بشرح جدول ذیل می‌باشد:

جدول شماره ۱- ضرایب مربوط به عوامل ارزیابی فوق العاده سختی کار

عنوان عامل	ضریب
خطرهای ناشی از کار	یک و نیم
فشارهای روحی و عصبی	یک و نیم
سروصدا و ارتعاش و کار با رایانه	یک
آلودگی محیط کار	یک
فشارهای جسمانی	یک و نیم
گرما، سرما و رطوبت	یک
تنهایی غیرمتعارف و کار در فضای مسدود	یک
کار با مواد شیمیایی	یک و نیم

امضاء

شماره سند: ۵۳۰/۳۴/۴۰۰۱۴۰۰	نظام پرداخت حقوق و مزایا
تاریخ صدور: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸	
شماره تجدیدنظر:	دستورالعمل نحوه پرداخت فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف
تاریخ تجدیدنظر:	

۵-۶- امتیاز درجه حساسیت کار:

این امتیاز متناسب با ساعات مواجهه فرد شاغل در هر روز کاری با عوامل فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیر متعارف که به چهار درجه بر حسب دامنه امتیازات بین ۰ تا ۴۰۰ به شرح جدول زیر تعیین گردیده است، محاسبه می‌شود.

جدول شماره ۲- دامنه امتیازات بر حسب درجه حساسیت

امتیاز			
درجه ۱	درجه ۲	درجه ۳	درجه ۴
تا ۲ ساعت	۲-۴ ساعت	۴-۶ ساعت	۶-۸ ساعت
۰-۱۰۰	۱۰۰-۲۰۰	۲۰۰-۳۰۰	۳۰۰-۴۰۰

۵-۷- نحوه محاسبه امتیاز فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف:

امتیاز فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف از حاصل ضرب امتیاز درجه حساسیت کار در ضرایب عوامل ارزیابی سختی کار به شرح جدول زیر تعیین می‌شود.

جدول شماره ۳- امتیاز فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیر متعارف

شغل	درجه حساسیت	عوامل سختی کار و کار در محیط‌های غیر متعارف						
		خطرات ناشی از کار	فشارهای روحی و عصبی	سروصدا و ارتعاش و کار با رایانه	آلودگی محیط کار	فشارهای جسمانی	گره، سرما و رطوبت	تنهایی غیر متعارف و کار در فضای مسدود
۱۵۰۰	درجه ۱							
	درجه ۲							
	درجه ۳							
	درجه ۴							

امضاء

شماره سند: ۱۴۰۰/۳۴/۵۳۰	نظام پرداخت حقوق و مزایا
تاریخ صدور: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸	
شماره تجدیدنظر:	دستورالعمل نحوه پرداخت فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف
تاریخ تجدیدنظر:	

۵-۸- امتیاز سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف هر یک از مشاغل در شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های تابعه زیرمجموعه، با تصویب کمیته سرمایه انسانی شرکت‌های مادر تخصصی ذیربط و در ساتبا، مؤسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی وابسته با تصویب کمیته سرمایه انسانی مربوطه و در حوزه ستادی وزارت نیرو با تصویب کمیسیون راهبری توسعه مدیریت حوزه ستادی براساس عوامل مندرج در بند (۵) تعیین می‌گردد.

۵-۹- در مواردی که کار با مواد سمی، آتش‌زا و منفجره و کار در اعماق دریا باشد، با تصویب کمیسیون راهبری توسعه مدیریت حوزه ستادی / شرکت‌های مادر تخصصی / ساتبا / مؤسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی امتیازات فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیر متعارف تا سه برابر قابل افزایش خواهد بود.

۵-۱۰- فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف هر شغل، مادامی که شاغل تصدی آن را برعهده داشته باشد به وی تعلق می‌گیرد و با تغییر شغل فرد، این فوق العاده با توجه به عوامل مندرج در بند (۵) و متناسب با شغل جدید می‌تواند حذف، کاهش و یا افزایش یابد.

۶- بازنگری:

این دستورالعمل با صدور قوانین و ضوابط جدید قابل بازنگری و اصلاح می‌باشد.

